

GOSPODARSKA ZBORNICA
SLOVENIJE

ZDRUŽENJE KEMIJSKE INDUSTRIJE

K
E
M

PRISPEVEK

K ZGODOVINI



J
S
K

PROIZVODNJE NA

SLOVENSKEM



Ob deseti obletnici izida knjige

PRISPEVEK K ZGODOVINI KEMIJSKE PROIZVODNJE NA SLOVENSKEM

Združenje kemijske industrije Slovenije je pred desetimi leti izdalo knjigo z zgoraj navedenim naslovom, ki se prva pri nas loteva sistematičnega pregleda razvoja kemijske proizvodnje na naših tleh. V prvem, splošnem delu, je na podlagi dosegljivih gradiv prikazan razvoj panoge od prvih začetkov do današnjih dni, drugi del pa podrobneje prikazuje razvoj posameznih podjetij, ki so se, ali se na naših tleh se ukvarjajo s kemijsko in njej sorodno proizvodnjo.

Če ponovno vzamemo v roke obravnavano knjigo, hitro ugotovimo, da se njena vrednost po pretečenem desetletju ni nič zmanjšala. Nasprotno, celo povečala se je, saj zgodovinski podatki s časom ne zbledijo, ampak jih dodatno pretečeni čas posuje z novo patino. Tudi podatki, ki so na zaključku pregledov posameznih podjetij obravnavali takratno trenutno stanje, so med tem časom marsikje postali zgodovina, kar vrednost knjige samo poveča. Gospodarsko burno zadnje desetletje (najprej konjunktura, nato kriza) je namreč vneslo v »podjetniško izkaznico« posameznih proizvajalcev občutne spremembe (statusne, proizvodne, poslovne).

Kljub nelahkim gospodarskim razmeram lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da se je večina segmentov kemijske, farmacevtske, plastičarske in gumarske industrije skozi turbulentno minulo desetletje kar dobro prebila. Njen položaj v predelovalnih dejavnostih se je celo izboljšal. Če se je npr. leta 1999 ukvarjalo v Sloveniji s kemijsko in sorodno proizvodnjo 587 gospodarskih družb, v katerih je bilo zaposlenih okoli 23.000 delavcev, ki so ustvarili 15,2 % prihodka in 17,3 % dodane vrednosti vse slovenske industrije, je v letu 2010 število takih družb poraslo na 648, število zaposlenih se je približalo številki 25.000, ugodnejši pa so tudi deleži kemijske industrije v predelovalnih dejavnostih Slovenije: zaposleni 15%, prihodki 21%, dodana vrednost 24%. Še naprej se povečuje usmerjenost panoge v izvoz: če je delež izvoza v prihodku leta 1999 znašal okoli 2/3, se je v letu 2010 zvišal že na 73%. Vrednost ustvarjene proizvodnje se je v zadnjih 12 letih kar podvojila: leta 1998 je znašala 2,2 mrd €, leta 2010 pa že 4,6 mrd €.

Če se vrnemo nazaj h knjigi: vredno jo je tudi danes vzeti v roke, saj se ob njenem branju po eni strani sprehodimo skozi živahno pol-tisočletno zgodovino od leta 1495, ko so se v Idriji s proizvodnjo cinobra lotili prve pol-industrijske proizvodnje kake kemične spojine na slovenskih tleh, po drugi strani pa lahko pokukamo v zgodovino naših kemijskih veteranov od sredine 18. stoletja pa vse do uglednih predstavnikov te obetajoče proizvodne dejavnosti v današnjem času.

Ljubljana, maj 2012

Štefan Trajbarič
avtor